

Υλικό προετοιμασίας

Πανελλήνιος Διαγωνισμός Ορθογραφίας

SUPER CONTEST

Κανόνας 1: ΜΕΤΟΧΕΣ

Η μετοχή είναι και επίθετο και ρήμα, μετέχει δηλαδή και στα δύο (=μετοχή).

Η μετοχή του Ενεστώτα ενεργητικής φωνής έχει κατάληξη -ο(ώ)ντας και είναι **άκλιτη**.

Δεν ξεχνώ πότε κάνει με ο και πότε με ω! Κάνει με ο (όταν δεν τονίζεται το ω της κατάληξης στο ρήμα, π.χ. παίζω → παίζοντας), ενώ με ω (όταν τονίζεται το ω της κατάληξης στο ρήμα, π.χ. γελώ → γελώντας)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Η Ιωάννα διαβάζει βλέποντας τηλεόραση.

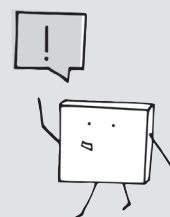
Η μετοχή του Ενεστώτα της παθητικής φωνής έχει κατάληξη σε -ά(-ό, -ώ, -ού)μενος, -ά(-ό, -ώ, -ού)μενη, -ά(-ό, -ώ, -ού)μενο. Κλίνεται ως **επίθετο** σε όλες τις πτώσεις και στα τρία γένη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Η Άννα βγήκε από την τάξη αρνούμενη να εξεταστεί στα Μαθηματικά.

Η μετοχή του Παρακειμένου της παθητικής φωνής έχει κατάληξη -μενος, -μενη, -μενο. **Κλίνεται** στους δύο αριθμούς και στα τρία γένη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Καθόταν θλιμμένος στην ακρογιαλιά.

Προσοχή! Η μετοχή παθητικού παρακειμένου του ρήματος **βλέπω** είναι «ιδωμένος».

ΑΣΚΗΣΗ 1

■ Κύκλωσε τη σωστή απάντηση:

1. Η μετοχή Ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος «τρέχω» είναι:
α. τρέχοντας, β. τρέχοντας, γ. τρεχούμενος, δ. τρεγμένος
2. Η μετοχή Ενεστώτα παθητικής φωνής του ρήματος «εργάζομαι» στο αρσενικό γένος είναι:
α. εργάζοντας, β. εργασμένος, γ. εργαζόμενος, δ. εργαζόμενος
3. Η μετοχή Ενεστώτα παθητικής φωνής του ρήματος «καίγομαι» στο αρσενικό γένος είναι:
α. καμένος, β. καίγωντας, γ. καιγούμενος, δ. καιόμενος
4. Η μετοχή Παρακειμένου παθητικής φωνής του ρήματος «γράφομαι» στο θηλυκό γένος είναι:
α. γράφοντας, β. γραμένη, γ. γραφόμενη, δ. γραμμένη
5. Η μετοχή Παρακειμένου παθητικής φωνής του ρήματος «κοκκινίζω» στο ουδέτερο γένος είναι:
α. κοκκινίζοντας, β. κοκκινισμένο, γ. κοκκινιζόμενο, δ. κοκκινιζόμενο
6. Η μετοχή Ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος «τραγουδώ» είναι:
α. τραγουδώντας, β. τραγουδώντας, γ. τραγουδισμένος, δ. τραγουδιζόμενος

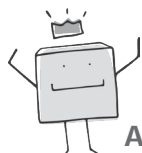
Απάντηση

1. β, 2. γ, 3. α, 4. δ, 5. β, 6. β

Κανόνας 2: ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

Η αύξηση (ε ή η) σε ένα ρήμα διακρίνεται σε δύο είδη: σε εξωτερική και εσωτερική. Εξωτερική είναι η αύξηση που μπαίνει στην αρχή του ρηματικού τύπου, ενώ εσωτερική στο εσωτερικό του ρηματικού τύπου των σύνθετων ρημάτων και πάντα πριν από το δεύτερο συνθετικό.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: γράφω: έγγραφα, ξέρω: ήξερα (εξωτερική)
προβλέπω: προέβλεπα, συντάσσει: συνέτασσε (εσωτερική)

ΑΣΚΗΣΗ 2

■ Συμπλήρωσε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος που υπάρχει στην παρένθεση:

1. Οι εχθροί μετά από πολύμηνη πολιορκία _____ (καταλαμβάνω, Αόριστος) το οχυρό.
2. Παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν _____ (επιζώ, Αόριστος).
3. _____ (υπογράφω, Αόριστος) το ψήφισμα παρά τις αντιδράσεις του.
4. Ο ξυλοκόπος _____ (κόβω, Παρατατικός) τα ξύλα μέρα νύχτα.
5. Δεν _____ (ξέρω, Παρατατικός) τι να κάνω.
6. Οι υπουργοί εξωτερικών της Βαλκανικής χερσονήσου _____ (υπογράφω, Αόριστος) τη συμφωνία ειρήνης μεταξύ των χωρών αυτής.

Απάντηση

1. κατέλαβαν, 2. επέζησαν, 3. Υπέγραψε, 4. έκοβε, 5. ήξερα, 6. υπέγραψαν

Κανόνας 3: ΜΕΝΕΙ ή ΦΕΥΓΕΙ;;;

Η αύξηση παραμένει, όταν τονίζεται, και χάνεται συνήθως, όταν δεν τονίζεται.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: έλεγα, έλεγες, αλλά λέγαμε
προέβλεπα, προέβλεπες, αλλά προβλέπαμε

ΑΣΚΗΣΗ 3

■ Συμπλήρωσε τα ακόλουθα κενά των προτάσεων με το χρόνο που ζητείται στην παρένθεση:

- a. Εσείς _____ (υπογράφω, Αόριστος) το νέο νόμο για τα ακίνητα.

- β. Ο Μπόλτ _____ (τρέχω, Παρατατικός) πολύ γρήγορα στην κούρσα των 100 μέτρων.
 γ. Άλλα _____ (λέγω, Παρατατικός) εμείς, άλλα _____ (λέγω, Παρατατικός) εκείνοι.
 δ. Δεν _____ (αναπτύσσω, Αόριστος) σωστά τις σκέψεις σου πάνω στο συγκεκριμένο πρόβλημα.
 ε. Όλοι εμείς δεν _____ (συνδέω, Αόριστος) σωστά όλα όσα _____ (ξέρω, Παρατατικός) και έγινε το λάθος.

Απάντηση

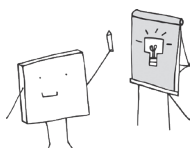
- α. υπογράψατε, β. έτρεχε, γ. λέγαμε, έλεγαν/λέγανε, δ. ανέπτυξες, ε. συνδέσαμε, ξέραμε

Κανόνας 4: ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΑ ΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΑΠΟ ΦΩΝΗΝ

Τα ρήματα που αρχίζουν από φωνήεν ή δίψηφο φωνήεν δεν παίρνουν αύξηση, αλλά διατηρούν το αρχικό δίψηφο.

Εξαιρούνται τα ρήματα: έχω (είχα), έρχομαι (ήρθα) και είμαι (ήμουν).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: ιδρύω → ίδρυσα, ευτυχώ → ευτύχησα

ΑΣΚΗΣΗ 4

- Σημείωσε ένα X στο σωστό τετράγωνο ανάλογα αν θεωρείς **Σωστό** ή **Λάθος** το περιεχόμενο καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις:

πρόταση	Σωστό	Λάθος
1. Ο Αόριστος του ρήματος «αλλάζω» είναι «ήλλαξα»		
2. Όταν <u>ήρθα</u> σπίτι σου, περάσαμε πολύ ωραία. ο τύπος «ήρθα» προέρχεται από το ρήμα «έρχομαι»		
3. Ο Παρατατικός του ρήματος «αρχίζω» σχηματίζεται «αρχίζα»		
4. Δεν <u>είμουν</u> καθόλου καλά χθες βράδυ. Ο ρηματικός τύπος «είμουν» είναι γραμμένος σωστά.		
5. Ο Παρατατικός του ρήματος «αισθάνομαι» είναι «αισθανόμουν»		

Απάντηση

1. Λάθος, 2. Σωστό, 3. Σωστό, 4. Λάθος, 5. Σωστό

Κανόνας 5: επικεφαλής

Η επιρρηματική άκλιτη λέξη ο **επικεφαλής** (=αυτός που ηγείται ενός συνόλου ανθρώπων) δεν κλίνεται όπως τα επίθετα σε -ης (π.χ. όπως το ασφαλής) **αλλά** διατηρεί τον ίδιο τύπο σε όλες τις πτώσεις, γιατί προέρχεται από την προθετική φράση «επί κεφαλής».

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: ο επικεφαλής, του επικεφαλής, οι επικεφαλής, των επικεφαλής
η επικεφαλής, της επικεφαλής

ΑΣΚΗΣΗ 5

■ Διάγραψε την λανθασμένη λέξη:

- α. του επικεφαλούς/ του επικεφαλής
β. τον επικεφαλής/ τον επικεφαλή
γ. των επικεφαλών/ των επικεφαλής
δ. τις επικεφαλής/ τις επικεφαλείς

Απάντηση

- α. ~~του επικεφαλούς~~/ του επικεφαλής
β. τον επικεφαλής/ ~~τον επικεφαλή~~
γ. ~~των επικεφαλών~~/ των επικεφαλής
δ. τις επικεφαλής/ ~~τις επικεφαλείς~~

Κανόνας 6: ΡΗΜΑΤΑ Α΄ ΣΥΖΥΓΙΑΣ

Τα ρήματα της πρώτης συζυγίας λήγουν σε -ω στο α΄ πρόσωπο οριστικής ενεστώτα στην ενεργητική φωνή και τονίζονται στην παραλήγουσα και σε -ομαι στο α΄ πρόσωπο οριστικής Ενεστώτα στην παθητική φωνή και τονίζονται στην προπαραλήγουσα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: διαβάζω, παίζω, θυμώνω, χρωματίζω, πιάνομαι

ΑΣΚΗΣΗ 6

■ Σημείωσε ένα X στο σωστό τετράγωνο ανάλογα αν θεωρείς **Σωστό** ή **Λάθος** το περιεχόμενο καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις:

πρόταση	Σωστό	Λάθος
1. το ρήμα «ακούω» είναι Α΄ συζυγίας.		
2. το ρήμα «αγαπώ» είναι Α΄ συζυγίας.		
3. Το ρήμα «γελιέσαι» ανήκει στα ρήματα της Α΄ συζυγίας.		
4. Το ρήμα «διαχειρίζομαι» ανήκει στα ρήματα της Α΄ συζυγίας.		
5. ο ρηματικός τύπος «οδηγώ» είναι Α΄ συζυγίας.		

Απάντηση

1. Σωστό, 2. Λάθος, 3. Λάθος, 4. Σωστό, 5. Λάθος

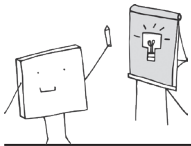
Κανόνας 7: ΡΗΜΑΤΑ Β΄ ΣΥΖΥΓΙΑΣ

Τα ρήματα της δεύτερης συζυγίας διακρίνονται σε δύο ομάδες, που ονομάζονται τάξεις. Στην πρώτη τάξη ανήκουν τα ρήματα που οι καταλήξεις των τριών πρώτων προσώπων Ενεστώτα της ενεργητικής φωνής τους είναι -ώ/-αω, -άς, -α/-άει και της παθητικής -ιέμαι, -ιέσαι, -ιέται

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: αγαπώ/-άω, αγαπάς, αγαπά/-άει και αγαπιέμαι, αγαπιέσαι, αγαπιέται.

Στην δεύτερη τάξη ανήκουν τα ρήματα που οι καταλήξεις του Ενεστώτα των τριών πρώτων προσώπων της ενεργητικής φωνής τους είναι -ώ, -είς, -εί και της παθητικής: -ούμαι, -είσαι, -είται

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: θεωρώ, θεωρείς, θεωρεί και θεωρούμαι, θεωρείσαι, θεωρείται.

ΑΣΚΗΣΗ 7

■ Βρες τα παρακάτω ρήματα της Β΄ συζυγίας σε ποια τάξη ανήκουν:

α. μιλάς: _____

δ. δικαιολογούνται: _____

β. προσποιείται: _____

ε. διαφωνείς: _____

γ. περνώ: _____

στ. βαριέσαι: _____

Απάντηση

α. α΄ τάξη

δ. β΄ τάξη

β. β΄ τάξη

ε. β΄ τάξη

γ. α΄ τάξη

στ. α΄ τάξη

Κανόνας Β: ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ - Α' ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ

Το α' συνθετικό σε μία σύνθετη λέξη μπορεί να υποστεί αλλαγές κατά το σχηματισμό της σύνθετης λέξης:

Αντικατάσταση του θέματος από το αντίστοιχο αρχαιοελληνικό θέμα

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: πατρ-ιαρχείο

Χρήση του αρχαιοελληνικού και του νεοελληνικού θέματος

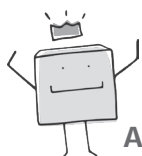
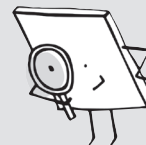
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: χειρ-αφέτηση, χερ-οδύναμος

Τα αριθμητικά ένας, δύο παίρνουν τη μορφή μονο- και δι- αντίστοιχα ως πρώτα συνθετικά.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: μονο-ετής, δι-ώροφος

Όταν το α' συνθετικό είναι άκλιτη λέξη και το β' συνθετικό αρχίζει από φωνήεν που δασυνόταν, τότε, κατά τη σύνθεση, τα σύμφωνα τ- και π- μετατρέπονται αντίστοιχα σε θ- και φ-.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: αντί + υποπλοίαρχος = ανθυποπλοίαρχος, από + αιρετικός = αφαιρετικός

ΑΣΚΗΣΗ 8

■ Σχημάτισε τις σύνθετες λέξεις που προκύπτουν από τα ακόλουθα ζεύγη λέξεων (μπορεί να χρειαστεί να κάνεις κάποιες αλλαγές):

α. πατέρας + γονικός _____

ε. ένας + χρώμα _____

β. μητέρα + αρχή _____

στ. αντί + υπολοχαγός _____

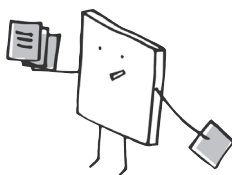
γ. χέρι + φρένο _____

ζ. από + ηγούμαι _____

δ. ύδωρ + ηλεκτρικός _____

Απάντηση

α. πατρογονικός, β. μητριαρχικός, γ. χειρόφρενο, δ. υδροηλεκτρικός, ε. μονόχρωμος, στ. ανθυπολοχαγός, ζ. αφηγούμαι

Κανόνας 9: ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ - Β' ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ

Σε ορισμένες λέξεις που αρχίζουν από -ο, όταν οι λέξεις αυτές αποτελούν το β' συνθετικό μίας σύνθετης λέξης ή παράγουν λέξεις με αχώριστα μέρη, το αρχικό -ο μετατρέπεται σε -ω. Οι λέξεις αυτές είναι οι ακόλουθες: οδύνη-επώδυνος, όλεθρος-πανωλεθρία, ομαλός-ανώμαλος, ορυχείο-χρυσωρυχείο, όνομα (όνυμα)-αντωνυμία, όροφος-πολυώροφος

ΑΣΚΗΣΗ 9

■ Σχημάτισε τις σύνθετες λέξεις που προκύπτουν από τα ακόλουθα ζεύγη λέξεων (μπορεί να χρειαστεί να κάνεις κάποιες αλλαγές):

- α. α (στερητικό) + οδύνη _____ δ. δύο + όροφος _____
β. επί + όνομα _____ ε. μέταλλο + ορυχείο _____
γ. α (στερητικό) + ομαλός _____

Απάντηση

α. ανώδυνος, β. επώνυμο, γ. ανώμαλος, δ. διώροφος, ε. μεταλλωρυχείο

Κανόνας 10: ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

Τα παράγωγα επιρρήματα σχηματίζονται με το θέμα της λέξης από την οποία παράγονται και με κάποια από τις παρακάτω παραγωγικές καταλήξεις:

-α/-ά/-ιά π.χ. ευγενικός → ευγενικά, μακρύς → μακριά

-ως/-ώς π.χ. άμεσος → αμέσως, συνεπής → συνεπώς

-θε π.χ. όλος → ολούθε

-ού π.χ. πάντα → παντού

Εξαιρούνται τα επιρρήματα: πολύ, λίγο, μόνο

Προσοχή! Υπάρχουν επιρρήματα που παράγονται από επίθετα και λήγουν σε -α και σε -ως.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

απλός → απλά (=με απλό τρόπο) και απλώς (=μόνο)

άμεσος → άμεσα (=απευθείας) και αμέσως (=τώρα, χωρίς καθυστέρηση)

ιδιαίτερος → ιδιαίτερα (=κυρίως) και ιδιαίτέρως (=κατ' ιδίαν)

ΑΣΚΗΣΗ 10

■ Φτιάξε τα επιρρήματα που παράγονται από τα ακόλουθα επίθετα:

α. χαρούμενος	_____	δ. άλλος	_____
β. βαρύς	_____	ε. εκεί	_____
γ. διαρκής	_____	στ. επείγων	_____

Απάντηση

α. χαρούμενα, β. βαριά, γ. διαρκώς, δ. αλλού, ε. εκείθε, στ. επειγόντως

Κανόνας 11: ΑΧΩΡΙΣΤΑ ΜΟΡΙΑ

Είναι λέξεις που δε μπορούν να σταθούν μόνες τους στο λόγο και χρησιμεύουν στην παραγωγή λέξεων ως προθήματα.

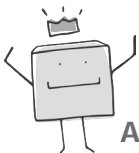
Διακρίνονται σε:

α. λόγια μόρια. Συνήθη λόγια μόρια στον λόγο μας είναι τα : αεί-, αμφί-, αρτι-, αρχι-, διχο-, δυσ-, εισ-, ενδο-, επί-, ευ-, ημι-, ομο-, όψι-, περι-, συν-, τηλε-, υπό-, υψι-, εν-, εκ-.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: αειθαλής, αμφιθέατρο, αρτιμελής, διαχωριστικός, διχοτόμος, δυσάρεστος, εισέρχομαι, ενδότερος, επιφάνεια, ευτυχώς, ημίμετρα, ομόνοια, όψιμος, περιβάλλον, συνεδρίαση, τηλεκαπαίδευση, υπόγειο, υψίπεδα, ενάλιος, έκπληκτος

β. λαϊκά μόρια. Τα λαϊκά μόρια στον λόγο μας είναι τα: α-, αν-, ανα-, ξε-

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: αδιάφορος, ανεξήγητος, αναβάθμιση, ξεκουράζομαι

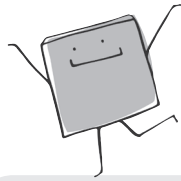
ΑΣΚΗΣΗ 11

■ Στις παρακάτω λέξεις, αφού αναγνωρίσεις το αχώριστο μόριο, γράψε εάν είναι λόγιο ή λαϊκό:

α. ξεπερνώ	_____	στ. ευμερία	_____
β. αμφίβιο	_____	ζ. αναδάσωση	_____
γ. ενήλικος	_____	η. διαφήμιση	_____
δ. συνέταιρος	_____	θ. αθάνατος	_____
ε. περίφημος	_____	ι. υποσύλωμα	_____

Απάντηση

α. ξε-, λαϊκό, β. αμφί-, λόγιο, γ. εν-, λόγιο, δ. συν-, λόγιο, ε. περί-, λόγιο, στ. ευ-, λόγιο ζ. ανα-, λαϊκό η. δια-, λόγιο θ. α-, λαϊκό ι. υπο-, λόγιο

Ώρα για ανακεφαλαίωση!

1. Αντιστοίχισε τις μετοχές που βρίσκονται στην στήλη Α' με τον χρόνο που βρίσκονται στη στήλη Β':

Στήλη Α

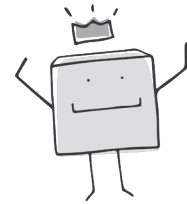
- τρέχοντας •
- κλαμένος •
- μαραμένος •
- οδηγούμενος •
- αγαπώντας •
- αγαπώμενος •
- ανοιγμένος •
- ιδωμένος •
- μιλώντας •
- εκπαιδευμένος •

Στήλη Β

- α. Ενεστώτας Ενεργητικής Φωνής
- β. Ενεστώτας Παθητικής Φωνής
- γ. Παρακείμενος Παθητικής Φωνής

Απάντηση

1. α, 2. γ, 3. γ, 4. β, 5. α, 6. β, 7. γ, 8. γ, 9. α, 10. γ

2. Συμπλήρωσε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος που βρίσκεται στην παρένθεση και στον χρόνο που αναφέρεται:

- α. Ο πολιτικός μηχανικός _____ (επιβλέπω, Παρατατικός) καθημερινά τα έργα της ανακαίνισης του σπιτιού του κυρίου Αγγέλου.
- β. Ο πρωθυπουργός _____ (αναπτύσσω, Αόριστος) το σχέδιο του για το αύριο της χώρας.
- γ. Δεν _____ (γράφω, Αόριστος) καλά στο διαγώνισμα και γι' αυτό ο βαθμός σου θα είναι κάπως χαμηλός στο τετράμηνο.
- δ. Κατά λάθος _____ (διαλύω, Αόριστος) τα αυτοκινητάκι του μικρού μου αδερφού.
- ε. Ό,τι κι αν _____ (κάνω, α' ενικό Παρατατικός) το _____ (απορρίπτω, γ' ενικό Παρατατικός) διαρκώς.
- στ. Ο αυτόπτης μάρτυρας του τροχαίου ατυχήματος _____ (περιγράφω, Αόριστος) τι ακριβώς έγινε εκείνο το βράδυ.
- ζ. Ο Δημήτρης δεν _____ (ξέρω, Παρατατικός) τι _____ (θέλω, Παρατατικός) και γι' αυτό ήταν αναποφάσιτος.

Απάντηση

α. επέβλεπε, β. ανέπτυξε, γ. έγραψες, δ. διέλυσα, ε. έκανα, απέρριπτε, στ. περιέγραψε, ζ. ήξερε, ήθελε

3. Συμπλήρωσε τα κενά των ακόλουθων προτάσεων:

- α. Όταν εγώ _____ (φτιάχνω, Παρατατικός) το ποδήλατό μου, εσείς _____ (τρέχω, Παρατατικός) από δω κι από κει.
- β. Η μηχανή _____ (παρασέρνω, Αόριστος) τον πεζό 30 μέτρα λόγω της υπερβολικής ταχύτητας που είχε αναπτύξει.
- γ. Δεν _____ (επιμένω, Παρατατικός) στην άποψή μας, γιατί τελικά _____ (κάνω, Παρατατικός) λάθος.
- δ. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος _____ (συνδέω, Αόριστος) το όνομά του με την εδαφική επέκταση των ελληνικών συνόρων.
- ε. Εγώ και ο αδερφός μου _____ (διακόπτω, Αόριστος) κάθε σχέση μαζί του.
- στ. Ό,τι _____ (φτιάχνω, Παρατατικός) εμείς τόσα χρόνια, το _____ (διαλύω, Αόριστος) εσύ για ένα πείσμα.

Απάντηση

α. έφτιαχνα, τρέχατε, β. παρέσυρε, γ. επιμείναμε, κάναμε, δ. συνέδεσε, ε. διακόψαμε, στ. φτιάχναμε, διέλυσε

4. Συμπλήρωσε τα κενά με τον σωστό ρηματικό τύπο:

- α. Εσείς δεν _____ (ευτυχώ, Αόριστος) να δείτε τα πράγματα όπως θέλατε.
- β. Δεν _____ (είμαι, Παρατατικό) εγώ αυτός που _____ (έρχομαι, Αόριστος) στη γιορτή σου, για να κάνει καβγά.
- γ. Δεν _____ (εύχομαι, Παρατατικός) τίποτε άλλο, παρά να γίνει καλά η μητέρα του.
- δ. _____ (έχω, Παρατατικός) πολύ θόρυβο και γι' αυτό φύγαμε κατευθείαν.
- ε. Ο θεός μου _____ (ιδρύω, Αόριστος) μια νέα εταιρεία στο χώρο των καλλυντικών.

Απάντηση

α. ευτυχήσατε, β. ήμουν, ήρθε, γ. ευχόταν, δ. είχε, ε. ίδρυσε

5. Συμπλήρωσε τα κενά με τον σωστό τύπο του επιρρηματικού τύπου «επικεφαλής» ή των επιθέτων σε «-ης».

- α. Οι _____ (επικεφαλής) δ. των _____ (συμπαθής)
- β. του _____ (ασφαλής) ε. την _____ (ευγενής)
- γ. των _____ (επικεφαλής) στ. τον _____ (επικεφαλής)

Απάντηση

α. επικεφαλής, β. ασφαλούς, γ. επικεφαλής, δ. συμπαθών, ε. ευγενή, στ. επικεφαλής

6. Αντιστοίχισε τα ρήματα της στήλης Α' με τη σωστή συζυγία και τάξη της στήλης Β':

Στήλη Α

1. εξωθώ •
2. παίζω •
3. διαχειρίζομαι •
4. αγαπιέμαι •
5. θυμώνω •
6. στεναχωριέμαι •
7. θεωρούμαι •
8. σφυρίζω •
9. σιγοτραγουδώ •
10. προσκαλούμαι •

Στήλη Β

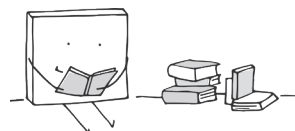
- α. α' συζυγία
- β. β' συζυγία - α' τάξη
- γ. β' συζυγία - β' τάξη

Απάντηση

1-γ, 2-α, 3-α, 4-β, 5-α, 6-β, 7-γ, 8-α, 9-β, 10-γ

7. Πες το με μια λέξη:

- α. ο κλάδος των μαθηματικών που έχει ως αντικείμενο τη μέτρηση και τις σχέσεις των διαφόρων μορφών: _____
- β. το κείμενο που έχει γραφεί με το χέρι: _____
- γ. αυτός που σκοτώνει (κτείνει) τη μητέρα του: _____
- δ. το σεντόνι που βάζουμε από πάνω μας: _____
- ε. η λέξη που έχει μια συλλαβή: _____
- στ. το αυτοκίνητο που έχει δύο θέσεις: _____
- ζ. η αφαίρεση του οπλισμού κάποιου: _____
- η. ο μη υγιεινός: _____

Απάντηση

α. γεωμετρία, β. χειρόγραφο, γ. μητροκτόνος, δ. πανωσέντονο, ε. μονοσύλλαβη, στ. διθέσιο, ζ. αφοπλισμός, η. ανθυγιεινός

8. Υπογράμμισε τη σωστή ορθογραφικά λέξη:

α. πενταόροφος, πενταώροφος	ε. συνωνυμία, συνονυμία
β. λιγνιτωρυχείο, λιγνιτορυχείο	στ. επώδυνος, επόδυνος
γ. ανωνυμία, ανονυμία	ζ. διώρυγα, διόρυγα
δ. ανόμαλος, ανώμαλος	

Απάντηση

- α. πεντάροφος, πεντώροφος
β. λιγνιτωρυχείο, λιγνιτορυχείο
γ. ανωνυμία, ανονυμία
δ. ανόμαλος, ανώμαλος
ε. συνωνυμία, συνονυμία
στ. επώδυνος, επόδυνος
ζ. διώρυγα, διόρυγα

9. Φτιάξε τα επιρρήματα που παράγονται από τα επίθετα στις ακόλουθες προτάσεις:

- α. Βαθμολόγησε _____ (επιεικής) τα γραπτά των μαθητών.
β. Μπήκε _____ (κρυφός) στο δωμάτιό μου.
γ. Ο Ηλίας κάθε βράδυ πέφτει για ύπνο _____ (αργός).
δ. Ο Μαρμαντού ανακοίνωσε πως διάβαζε _____ (μεθοδικός) κάθε μέρα και γι' αυτό κατάφερε να περάσει στη σχολή που ήθελε.
ε. Ήθελε _____ (απλός) να μας κάνει να νιώσουμε _____ (όμορφος) στο σπίτι του.
στ. Η καθηγήτρια ζήτησε από τα παιδιά να απαντήσουν πολύ _____ (απλός).
ζ. Ο πατέρας μου έφυγε _____ (έκτακτος) για ένα συνέδριο στα Ιωάννινα.
η. Πέρασαμε _____ (έκτακτος) στη συναυλία χθες βράδυ.
θ. Το ζήτημα αυτό δε νομίζω ότι με αφορά _____ (άμεσος).
ι. Ο διοικητής ζήτησε από τον στρατιώτη να παρουσιαστεί _____ (άμεσος) στο γραφείο του.

Απάντηση

- α. επιεικώς, β. κρυφά, γ. αργά, δ. μεθοδικά, ε. απλώς, όμορφα, στ. εκτάκτως, η. έκτακτα, θ. άμεσα, ι. αμέσως

10. Χρησιμοποιώντας τα αχώριστα μόρια (α-, αμφι-, ξε-, ανα-, περί-) γράψε τις λέξεις που έχουν την παρακάτω σημασία:

- α. το ζήτημα που παραμένει χωρίς λύση: _____
β. το ζώο που ζει και μέσα στο νερό και έξω στη στεριά: _____
γ. το κείμενο που δεν το έχει διδαχθεί κάποιος: _____
δ. το φαγητό που δεν περιέχει αλάτι: _____
ε. κυκλώνω γύρω-γύρω: _____
στ. βγάζω τη βαφή από κάπου: _____
ζ. κάνω μια περιοχή να γίνει πάλι δάσος: _____

Απάντηση

- α. άλυτο, β. αμφίβιο, γ. αδίδακτο, δ. ανάλατο, ε. περικυκλώνω, στ. ξεβάφω, ζ. αναδασώνω